

2025-07-02

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2025-00723

Lägesbild kring brott och otrygghet i Nacka kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens trygghetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen noterar lägesbilden kring brott och otrygghet i Nacka kommun.

Sammanfattning av ärendet

Juli år 2023 trädde lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete i kraft. Enligt lagen ska kommuner bidra till att samhällets samlade brottsförebyggande arbete bedrivs på ett effektivt sätt och att kommuner utifrån ett kunskapsbaserat underlag, en lägesbild, tar ställning till behovet av brottsförebyggande åtgärder samt tar ansvar för samordningen av det brottsförebyggande arbetet inom kommunen. Av det skälet ska kommuner ta fram en lägesbild över brottsligheten inom kommunens geografiska område. Detta ärende avser den första lägesbilden i enlighet med lagen om kommuners ansvar för det brottsförebyggande arbetet även om kommunen har bedrivit ett systematiskt brottsförebyggande arbete sedan år 1997.

Lägesbilden belyser polisanmälda brott, trygghet, ungdomsbrottslighet, även nedbrutet på kommundelarnas situation. Datakällorna inkluderar polisanmälda brott från Nacka lokalpolisområde (LPO) och Brottsförebyggande rådet (Brå), trygghetsundersökningarna (Origo Group och Stiftelsen Tryggare Sverige) samt Stockholmsenkäten (Stockholm stad).

Lägesbilden visar att Nacka är en trygg kommun med låg brottsnivå och starkt förtroende för samhällsaktörer. Utmaningar kvarstår, särskilt kopplade till ungdomsbrott (mobbing) och ökade bedrägerier. Fortsatt långsiktigt, kunskapsbaserat och lokalt anpassat arbete krävs för att tryggheten ska öka för alla.

Lägesbilden ligger till grund för den åtgärdsplan som kommunen enligt den nya lagstiftningen är skyldig att fatta beslut om.

Ärendet

Enligt lagen (SFS 2023:196) är samtliga kommuner i Sverige skyldiga att upprätta en lägesbild som omfattar en kartläggning, analys samt en åtgärdsplan gällande

brottsligheten och tryggheten inom kommunen. Syftet är att främja ett effektivt och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete. Lagen innebär också ett krav och ansvar på att samordna det brottsförebyggande arbetet. Lägesbilden ska enligt lag uppdateras minst vartannat år och inkludera en uppföljning av den antagna åtgärdsplanen.

Nacka kommun har arbetat strategiskt med det brottsförebyggande arbetet under en längre tid. År 1997 startades ett brottsförebyggande råd upp i Nacka med anledning av den dåvarande regeringens brottsförebyggande program "Allas vårt ansvar" (Ds 1996:56). Nacka kommun samverkar idag med polisen, civilsamhället, näringslivet, SKR, Region Stockholm och Brå inom ramen för olika brottsförebyggande initiativ. Kommunstyrelsen tillsatte år 2022 trygghetsutskottet kommunstyrelsens trygghetsutskott. Det ersatte det tidigare brottsförebyggande rådet.

Kommunstyrelsens trygghetsutskott arbetar på uppdrag av kommunstyrelsen med att öka den lokala tryggheten och har till uppdrag att samordna det brottsförebyggande arbetet i kommunen. Förutom kommunens trygghetsutskott finns det av utskottet utsedda arbetsgrupper i alla fyra kommundelar som också arbetar för att öka den lokala tryggheten. I arbetsgrupperna möts bland annat representanter från skola, fritidsgårdar, fastighetsägare, föreningsliv och näringsliv tillsammans med polis och räddningstjänst. Målet är att arbeta tillsammans utifrån lokala förutsättningar och lägesbilder för att öka tryggheten i Nacka kommun.

Övergripande utveckling

Nacka har låg brottsnivå i jämförelse med riket i stort. Polisanmälda brott har minskat sedan 2021 och mellan 2023–2024 med 93 anmälningar. Mängdbrott (bedrägerier, tillgreppsbrott, trafikbrott, skadegörelse) utgör 64,9 % av brotten. Våldsbrott och skadegörelse minskar, däremot har bedrägeribrottsligheten ökat kraftigt – 169,9 % sedan år 2020. Den självrapporterade utsattheten för brott är generellt lägre och tryggheten är högre än rikssnittet. Nacka har bland det lägsta antalet polisanmälda brott per 100 000 invånare i jämförelse mellan Nackas jämförelsekommuner (Värmdö, Täby, Tyresö, Danderyd, Lidingö, Sollentuna). Kommunen har också färre polisanmälda fall av misshandel, rån, inbrott och skadegörelse än flertalet av jämförelsekommunerna.

Tryggheten har förbättrats enligt Origo Groups mätningar, där 2024 är det tryggaste året sedan 2020. Trygghetsmätningen (Stiftelsen Tryggare Sverige) visar också ett lågt problemindex (1,30), jämfört med medelvärdet för Sverige kommuner (2,0) och Nackas invånare har ett högt förtroende för polis och kommun. Ett undantag är mörka områden med dålig belysning, där invånarna upplever högre otrygghet än genomsnittet i Sverige.

Konsekvenser för klimat och miljö

Rubriken har inte relevans för ärendet och ärendet berörs inte av definierade inriktnings- och effektmål.

Ekonomiska konsekvenser

Lägesbilden i sig medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Stora delar av kommunstyrelsens trygghetsutskotts arbete inklusive trygghetspaketet är inriktat på att skapa en tryggare miljö för barn och ungdomar i Nacka, både på kort och lång sikt. Polarna, trygghetsvårdar och SSPF är några exempel på insatser som årligen genomförs och bidrar till trygghet och säkerhet för barn och unga.

En lägesbild synliggör de utmaningar som finns i kommunen och möjliggör ytterligare insatser för att stärka ungas trygghet.

Henrik Ahl
Säkerhetsdirektör
Stadsledningskontoret

Jan Landström
Biträdande säkerhetschef
Säkerhetsenheten

Handlingar i ärendet

Bilaga 1. Lägesbild kring brott och otrygghet i Nacka kommun inklusive bilagor för resp. kommundel.